

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gld., za pol leta 6 gld. 50 kr., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gld. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno znižja.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 155.

V Ljubljani, v soboto 11. julija 1885.

Letnik XIII.

Kdo ščuje?

Da bode sobotni dogodek pred kazinskim vrtom, kjer je gosp. Anton vitez Gariboldi s palico nekterim Slovencem svojo nemško oliko v glavo vtepal, ko so ravno radujočim se nemškim turnarjem žvižgali, našim nespravljivcem zopet priliko dajal grditi pred svetom naš narod, nismo se varali. Nekdo izmed nestrpljivih odpadnikov, kateri bi zarad svoje lažnjivosti in vednega ščevanja proti vsemu slovenstvu zares že zdavnej bil prvo nagrado zaslužil, že zopet v „N. fr. Presse“ od 7. t. m. stvari vse drugače popisuje, kakor so se v resnici godile. Da ni storil tega v prid in na čast slovenskemu narodu, umeje se samo ob sebi. S svojo nesramno drznostjo kvasi ta dopisun, kako so mirni Nemci v svojem veselji od divjih Slovencev moteni bili, da je v „Zvezdi“ splošno tulenje nastalo, da je bil nered tolikošen, da mestno redarstvo ni moglo miru ohraniti, da so se c. kr. orožniki poklicati morali, ki so potem med razljuteno druhaljo (!) mir naredili, a o veliko-nemških trobojnicah pa nič ne pové, tudi o viteški hrabrosti plemiča kazinskega čisto molči. Zakaj? mora že svoj vzrok imeti.

Nimamo volje prekljati se s tim židovsko-borzijskim listom, ker so namere njegove vsem omikanim Slovencem dovolj znane. S svojo lisičjo prekanjenostjo vé slepiti občinstvo, a vsak količkaj mirno misleči uvidel bode takoj, da je resnice ravno v nasprotnem treba iskati, kakor list piše, kedar koli o nas govori. Tudi s poročevalcem samim se nam ni dalje muditi, ker smo o njegovem resnicoljubju in odkritosrčnosti že zdavnej obupali. Z lažnjivim in hinavskim človekom se je pa itak zamán spuščati v boj. Dokaži mu resnico še tako neovrgljivo stokrat in večkrat, ostal bode ti trmast in lagal bode, kakor bi tiskal! Za poklon, kterega daje lažnjivi dopisnik našemu mestnemu redarstvu, kakor bi svojim dolžnostim kos ne bilo, ko je vendar enega samega zapreti imelo, se bi že samo zahvalilo, ko bi ga poznalo, tega smo prepričani, zato se nam ni treba tukaj za-nj potegovati.

Enake laži in zavijanja resnice ponuja imeno-

vani list v drugem dopisu iz Ljubljane, v isti številki, ko nekaj čenčá, česar pa ne razume. Med drugim pravi, da se tukajšnje državno učiteljske slovenizira. Ne slovenizira se ne, s tim, ako se slovenščini na njem nekatere pravice podeljujejo, ktere ji po božjih in človeških postavah gređó. Sloveniziralo bi se tedaj, ko bi poslušalci na učiteljski bili Neslovenci, n. pr. Nemci, ali kakega drugega rodu bili, pa bi se morali slovensko učiti. Da pa to niso, ampak sami domačini — slovenski, ali k večemu kake le dozdevne Nemke, vsak vé, kdor le količkaj obiskovalce in obiskovalke našega učiteljskega pozná. Da je to nekterim profesorjem neljubo, kateri imajo z vsem drugim pred opraviti, kakor da bi se deželnega in svojih učencev jezika navadili, radi verujemo, a to nam pa vendar ne gré v glavo in tudi šlo ne bode, da bi učenci bili zarad učiteljev tu in ne učitelji zarad učencev. Da bi se učenci učiteljem v ljubo njihovega jezika poprijeti imeli, ko vendar šola učitelje živi, pač ne gré, a tudi to ni res, da bi se na našem učiteljski vse učilo slovenski; slovenščina le počasi dobiva svoje pravice nazaj, ktere se jej tako dolgo priznati niso hotle. Te resnice zavijati in laži trositi med svet, ter tako ščevati proti narodu, to je menda poklic in namen dopisunu.

A kdo ščuva? Naši odpadniki s svojimi velikonemškimi sanjarijami; dalje nemški „Schulverein“, kateri s pruskimi zastavami na kazinskem vrtu in v Tržiču žali naš avstrijski čut; nemški „turnarji“, ki se štulijo za Veliko-Nemce, za ktere pa bi ne maral menda še Bismark ne. Nekteri med nami službojoči in slovensko mladino podučujoči c. kr. profesorji so, kateri v svoji vročekrvnosti nemški most zidajo med nami, kakor je nekdo izmed njih djal, ko je 28. m. m. pri izletu nemških turnarjev in nekterih Ljubljanskih „šulferajnovskih“ dam v Tržiču napival, da se mora most Nemčije med nami postaviti do Adrije. (Glej „N. fr. Presse“ dne 2. jul.)

Ali ni to izdajalsko? Kako dolgo bodo še c. kr. profesorji naših srednjih šol, kakor so gg.: Binder, Gartenauer in Nedwed med nami svoje kozolce preobračali? Kaj bi se z našimi

profesorji zgodilo, ko bi kateri tako na Rusijo napival? Ali se morda to vjema z odgojitelji naše mladine, da se ob Gospodovih dneh, kakor sta bila 28. in 29. m. m., po Tržiču ljudi od službe Božje odvrtače, ko so z nemškimi turnarji med velikim šumom in trušom 28. junija ob 10. uri dopoldne v trg pridrli, ko je ravno farna služba Božja bila in je več ljudi vsled vpitja in streljanja cerkev pustilo. Ali ni to kaljenje, ktero bi se uvrstiti dalo pod § 122 lit. b. in § 123 kaz. zak.?

Da so turnarji to počenjali, se ne čudimo, ker se dozdej še nismo prepričati zamogli, da bi vse olikano bilo in spoštovanje do verskih vaj naroda imelo kar nemški govori, ali od naših gg. profesorjev bi bili, naravnost povemo, vendar več dostojnosti pričakovali, da bi ne bili naše mladine in naroda pohujševali. Ali niso taki profesorji, ki zraven gg. Linharta in Sammhaberja med nami naj bolj zdražbe delajo, ko mirne med nami živeče poštene Nemce in naše zagrizene renegate za neizpeljive ideje ogrevajo?

Ničesar si bolj ne želimo, kakor ljubega miru, kterega naša premila Avstrija tako živo potrebuje, da bi po volji svojega presvitlega vladarja vsem mnogojezičnim narodom pravična biti zamogla. S poštenimi našimi Nemci bodemo že v miru živeli, kakor živimo tudi zdaj, a s takimi prusaškimi hujskači pa nikdar ne. Naj delajo most Nemčiji proti Adriji, mi jim bodemo pa izbijali in ako Bog dá tudi izbili stebre tega mostu, dokler se pretaka po naših žilah še slovensko-avstrijska kri. Proti takim nespravljivcem pa, katerim je naša mladina izročena v poduk in vzgojo (čast in zahvala bodi vsem pravičnim, mirnim med nami živečim nemškim profesorjem), bodemo pa z vsemi postavnimi sredstvi delali pri naših državnih poslancih na to, da nas na merodajnem mestu skoraj rešijo takih ščevarjev, ker za tako „kulturo“, kakoršno nam taki hujskači donajajo, ne maramo. Ko bodemo to dosegli, rešen bode naš narod takih nesramnih mišljotin, ktere nas grdijo pred svetom in se bode mir povernil v našo deželo in napačila nam bode boljša doba. Bog daj kaj skoraj!

LISTEK.

Žumberk.

Krajepisna in zgodovinska razprava.
(Dalje.)

Prošnjo kneza Vuka Frankopana Brinjskega, da mu po Turkih oteta ali kraljevskim četam odstopljena imanja (med ostalim grad Brinj, ki ga je zasela kraljevska vojska) nadomesté z Žumberkom in Uskoki, neuvaží Ferdinand, nego podeli Uskokom l. 1543 (28. okt.) nove povlasti, oprostivši jih od mutnine in carine za vse stvari, kar bodo potrebovali za svoje rodovine in dovolivši jim sloboden dovoz soli. Zajedno naloži kralj vsled tožbe Uskokov, da se njihove privilegije po poglavarjih ne spoštujejo, da se morajo strogo obdržavati že zavoljo tega, ker so se Uskoki svoje volje odrekli turškega gospodstva ter prišli v kršćanstvo. Glavarjem uskočkim Alekuš Jurašiću, Novaku Kaprinovcu in Vajici (Weitzu) Vodeniću naznačena je na novo provizija, vsakemu 50 gld. na leto. (Muchar VIII., p. 480. Corresp. d. ung. Könige iz tajnega c. arhiva v rokopisu akad. jugosl.)

Vrh tega so potrjena povelja Žumberška še nekolikokrat po hrvatskih kraljih. (Po kralju Ferdinandu I. 12. julija 1544, 28. januarja 1550 na daljnih 5 let [Muchar VIII., str. 506], l. 1552 in 12. julija 1569 [Mitth. 1865, str. 48 in 49], po Ferdinandu II. 20. sept. 1527, po Ferdinandu III. l. 1639, po Leopoldu I. vsled prošnje po posebni deputaciji l. 1662 in konečno diplomu od 22. febr. 1716. Mitth. J. 1865, p. 48, 49, J. 1868. Erdbeschreibung von Sichelburg. Rokopis 18. veka.)

Že v prvih letih, ko so prišli Uskoki v Žumberk, organizovani se na vojaško v čete, katerim je bil zapovednik od l. 1540 vedno cesarski kapetan, ki je upravljal zajedno z gradom in gospostvijo Žumberško. Prvi kapetan je bil postavljen kranjski plemič Jernej Raunach, stanujoč kakor tudi njegovi nasledniki v časti Ivan Wernek, Ivan Lenković, grof Josip Turn večidel v obližnji Kostanjevici, kjer je bila vmeščena mala posadna vojska. Subsidia za Žumberške Uskoke so vrejena naročito v zboru avstrijskih pokrajin l. 1542 v Pragi in l. 1578 v Brucku na Muri. Po prevstrojstvu Krajine v smislu zaključka Bruckskega zbora zedinjen je Žumberk s Slunjem v eno veliko kapetanijo (Ober-

hauptmannschaft) Slunjsko ter je podčinjen generalu Karlovškemu. Veliki kapetani so stanovali zdaj v Slunju, zdaj v Karlovcu ali Žumberku; a Uskokom je zapovedoval navadno poročnik (vicekapitan, Lieutenant), boraveč stalno v Žumberku. Trošek za Žumberške Uskoke so nosile spočetka vkup notranje-avstrijske zemlje; kasneje pa ste morali plačati za Žumberčane Koroška in Kranjska. V vsem je bilo stroška na leto za Žumberške Uskoke 7459 gld., na Velemeriške in na one v Janjču 2166 gld. Veliki kapetan je dobival mesečno 60 gld., razun tega je pa vžival tudi dohodke od gospostvije Žumberške, s ktero je upravljal poseben kastelan, in od dvora na brdu Budinjaku, a zapovedoval je tudi stražam uskočkim nameščenim v Slunju, Velemeriču in v Janjču pri generalskem stolu. Po rodu so bili kapetani Žumberški deloma Kranjci in Korošci, ali je bilo med njimi tudi več članov starega hrvatskega plemstva, nasproti je od Uskokov imel edino Doja Vuković kapetansko čast. (Izkaz vojske na hrvatski Krajini za l. 1579 v štajarskem zem. arhivu. Grenz-akten, fasc. 43, br. 141). — V različnih spisih spominjajo se ti-le kapetani Žumberški: L. 1540 Bartol Raunach, l. 1545 Ivan Wernek († aprila

Pastirski list avstrijskih nadškofov in škofov.

(Dalje.)

3. Drugi izrodek našega v veri tako revnega in v posvetno tako vtopljenega veka je zanemarjanje sredstev, katere je Kristus postavil, da se pridobi milost božja in večno življenje. Je sicer popolno razumljivo, da kdor je svoj večni namen spred oči izgubil, temu zdé se tudi sredstva, ki peljejo k temu namenu, nepotrebna. Gospod je v svoji milosti oklenil naše življenje s sedmimi zakramenti, kakor z reko milosti, imajočo sedmero pritokov. Na vse postaje našega življenja od zibel do groba postavil je primerna sredstva milosti. Kot spomin in znamenje svoje smrti postavil je slednjič daritev svete maše. Priporočil nam je tudi molitev in sicer neprenehljivo molitev (Luk. 18, 1), ki prav posebno pomaga napredovati v našem dušnem življenju. Ali kako zanemarljivo veliko število katoličanov vse te naredbe Gospodove, kako se jih ogiblje in jih zaničuje! Kako res je to pri sv. zakramentih! Kako malo jih je, ki imajo razum in srce za sv. mašo! Kako je izginil duh molitve iz sre, iz hiš kristijanov! In tako mora življenje milosti veneti in slednjič usahnuti, ako se ne rabijo sredstva milosti, in ako se verske dolžnosti ne spolnujejo. Ljudje te vrste morajo po vsaki ceni postati nevrni, ako že niso!

Ljubi verni katoličani! Iz globočine srca vas prosimo in zarotimo: Ne zanemarjajte sredstev, ki so vravnana za vaše večno izveličanje! Vsakemu izmed vas kličemo: Uri se v pobožnosti! ... Kajti pobožnost je za vse koristna, in ima obljubo sedanjega in prihodnjega življenja. (1. Tim. 4, 7. 8.)

4. V tesni zvezi z dozdam že omenjeno prikaznijo našega časa — kar moramo najsrčneje obžalovati — je vedno bolj se razširjajoče skrunjenje nedelj in praznikov. Samo eno točko naj omenimo, namreč skrunjenje nedelj z lahko ogibljivim takozvanim hlapčevskim delom. Kako daleč je že v tem prišlo! V nekaterih krajih, posebno v večjih mestih, se komaj še pozná razloček med delavnikom in praznikom. Obrtniki in kupci opravljajo svoje delo o Bogu posvečenih dneh kakor drugekrat, in posebno o dopoldnevih. Prodajalnice vsake vrste so odprte, rokodelci opravljajo očitno svoje navadno večjidel šumno rabotanje, večasih še celo blizo cerkve. Celó javna poslopja se stavijo, in tudi takrat, ko bi se z delom na ta dan brez vsake škode lahko prenehalo. Promet po železnicah in parnikih je v nedeljah še veliko živahnej kot po navadi, ko bi se vendar v marsičem lahko skrčilo. Da, kraji so celó, kjer ljudje brez strahu na polji delajo, in brez potrebe, da se le pohujšanje širi. Premislite vendar resno, ljubi v Gospodu, pregrešnost takih in enakih nedeljskih oskrunjevanj, katerih nečemo naštevati, in enako hude njih nasledke! Da se v nedeljo ogiblivo-teško delo opusti, to je zapoved božja, je ena izmed desetih zapovedi, ki jih je Gospod dal svojemu ljudstvu na gori Sinaji, in katera nikdar ni bila preklicana, ampak na drugi dan preložena. Nobene izmed desetih zapovedi ni Gospod tako odločno povdarjal, kakor to, rekoč: „Spomni se, da posvečuješ sobotni dan“ (2. Moz. 20, 8); nobene ni tolikrat po-

navljal, komaj pri kateri s tolikimi kaznimi zažugal, ko pri tretji. Kako tedaj to, da se ravno ta postava tako brez strahu, tako javno pred očmi vseh prestopa? Bodite prepričani, ljubi verni, da nad takim prepovedanim nedeljskim delom božji blagoslov ne počiva. Če tudi Gospod vselej vseh prestopkov očitno in precej ne kaznuje, vendar naj kristijani ne pozabijo starih kazenskih postav: „Praznujte moje sobote“. (3. Moz. 26, 2.) Ako me pa ne boste poslušali, in ne spolnovali vseh mojih zapovedi (3. Moz. 26, 14), vas bom naglo obiskal z uboštvo. Zastonj boste žito sejali. (3. Moz. 26, 16.) In dal vam bom od zgoraj nebo kakor železo in zemljo kakor bron. (3. Moz. 26, 19.) „Preklet boš v mestu, preklet na polju. Prekleta tvoja žitnica in preklete tvoje zaloge.“ (5. Moz. 28, 16. 17.)

Ako se ne posvečujejo nedelje in prazniki, sledi neizogibno, da tudi druge zapovedi nimajo več podlage v vesti in se ravno tako kakor tretja prestopajo.

Zato so že pred sto leti vodje francoske revolucije pripoznali ter izrekli, da je odstranitev nedeljskega posvečevanja najhitrejši in najzdatnejši pripomoček, s katerim se spolnovanje verskih dolžnosti ovira in krščanska vera iztrebljuje.

Otroci teme so previdniši v svojem rodu, kakor pa otroci luči.

Vi pa, ljubljani v Gospodu, nikoli nikjer ne oskrunjevajte nedelj in praznikov, bodisi s prepovedanim delom brez resnične sile, bodisi z veseljami, katere posvečevanje dne Gospodovega ali ovirajo, ali ga celó skrunijo. Kdo more vaša dela blagosloviti, ako ne Bog? In kako bi s skrunjenjem svetih dni nagnili Boga, da bi nam delil blagoslova, ker je Bog oskrunjevalec dne Gospodovega že od nekaj prekletstva zažugal in spolnoval? Posvečujte toraj marljivo in zvesto nedelje in praznike, bodite pri sv. maši s pravo pobožnostjo in ne opuščajte tega nikdar, razun ako imate vzrok, kateri pred Bogom samim veljavo ima. Sprejemajte pogosto sv. zakramente, pripravite sebi in svojim duhovno hrano, ktera se vam daje v pridigah in krščanskih naukah, ter tako delajte po moči, da bodo tudi drugi, vidéč vaš dober zgled, jeli zopet posvečevati nedelje in praznike.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. julija.

Notranje dežele.

Pritožbe zaradi preziranja slovenščine na c. kr. pošti so tudi iz Trsta vedno bolj pogoste, kar nikakor ni, kdo zná, kako lepo in dobro spridevalo o vresničenju vladnega programa: sporazumljenje med narodi; in dokler se ne bomo na lastne oči in ušesa prepričali, da imamo Slovenci po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem ravno toliko pravice po c. kr. uradnih, kakor je imata Nemeč in Lah, ki nas vsak od svoje strani stiskata in ožemata, toliko časa tudi mi verjeli ne bomo, da grof Taaffe resno misli svoj program izvršiti. Kolikokrat čujejo se ravno iz Trsta pritožbe, da se Slovenci na Tržaški c. k. pošti od c. k. laških poštnih uradnikov, katerim naš cesar kruh reže, nagajivo prezirajo, da se jim celó zabavljice pod nos dajejo! Da se v Trstu nalašče taki uradniki nastavlajo, zdí se nam skoraj verjetno, kajti kedar smo še čitali kak razpis službe na Tržaški pošti, se je vedno le zahtevalo znanje nemškega in laškega jezika, za naš slovenski jezik, ki je v Trstu vendar tudi deželni jezik, se ni nihče zmenil. Čudno, prečudno, da se nam ravnopravnost vedno in vedno povdarja, a v dejANJI nikdar ne spolnuje! Take nedostojnosti bi se morale že vendar enkrat pod Taaffejevo vlado odpraviti, ki hoče biti pravična vsem narodom, Slovanom pa še celó prijazna. Pa znabiti le posamezni uradniki zoper postavu, zoper namene vlade delajo? Lahko mogoče — zagrizencev se nikjer ne manjka, a tu je prav lahko pomagati. Le nekte re premestiti, druge dejati v nižje službe; porok smo za to, da troje, čvetero izgledov za vsako deželo bo zadostovalo, da vladal bode tih mir in pokoj po celem cesarstvu. In tega po naših mislih ne tirjajo samo narodi, ampak še bolj čast in pokorščina do državne vlade.

O Dunajski najnovejši komediji, ki jo je napravil deželni poslanec Winkler de Forazest pri okrajni blagajnici v četrtem okraji, nam je danes po najnovejših virih le še toliko dostaviti, oziroma poslednjo izjavo v toliko popraviti, da Winkler ni denarja porabil za nakup vrednostih papirjev, kakor se je to iz začetka od nemško-liberalne stranke, ktere prista je Winkler bil, med svet trobilo, temveč je on denar za-se porabil, kakor vsak drug goljuf. Priložnost mu je dal mestni magistrat sam, ker celih 15 let ni bilo nikakega pregledovanja blagajnic in

knjig. Na sled tema izneverjenju, ki blizo 10.000 gold. obsega, prišli so na podlagi nekoga brezimnega pisma, da naj se po okrajih blagajnice pregledajo, ker nekateri okrajni zastopniki razkošno in svojemu stanu neprimerno živé. Posebno je pa dotični objavitelj imenoval Winklerja, da je njegovih menjic v prometu, kakor belih metuljev po cvetlicah. Ko dotična komisija v četrti okraj pride in pregled blagajnice napové, pravi Winkler: „jaz si ne dam svoje blagajnice od nikogar pregledovati“, jo zaklene, ključ v žep vtakne, klobuk vzame in odide. Šel je naravnost na magistrat, kjer se je svojemu najhujemu političnemu nasprotniku dr. Prixu, ki je za podžupana, predstavil in mu izneverjenje objavil. Prix mu je rekel, da to smatra kot zaupno objavo med štirimi očmi in ga vpraša, kako misli škodo povrniti, ter ob enem od njega zahteva, da naj se takoj vsem dostojanstvom odpové. Winkler ga je deloma vbogal, za odškodnino mu je pa cel šop piškavih menjic ponudil. Prix je rekel, da teh ne more nikakor sprejeti, temveč hoče gotovine. Winkler obljubil mu je tudi to in mu je v ponedeljek popoldne res prinesel 9600 gold., kolikor namreč izneverjena svota znaša. Zložili so jih njegovi politični prijatelji, nemško-liberalci. Mandatu za deželni zbor se Winkler še ni odpovedal, čemur se ravno vsi čudijo.

Skupni razgovori avstrijskih in ogerških ministrov o obnovitvi medsobojne pogodbe leta 1887 so za sedaj dognani in so se Madjari že zopet domu podali. Menili so se o skupnih razmerah, ki se dotikajo carine in trgovine, posebno o kvotnem vprašanju, o direktnih davkih, o restituciji ali povračilu, in o živinozdravniškem vprašanju. V konferencah, katerih sta se vdeležila tudi skupna ministra, so določili trgovinsko-politične zadeve in pa nekaj s tistimi v tesni zvezi stoječih trgovinskih pogodb z zunanjimi državami, ktere bodo leta 1886 in 1887 potekle. Vse drugo, kar bo še treba, določilo se bo med Dunajem in Budapeštu po pismenem potu. Jeseni bodo ministri pogovore zopet nadaljevali, kjer se sedaj prenehali. Do tedaj se pa nekaj nadjajo, da se bota sošla grof Kalnoky naš zunanji minister in pa knez Bismark, ter bota priložnost porabila za določitev trgovinsko-političnih zadev med Nemško in Avstrijo. Prepričani smo, da bo pri tej priložnosti Bismark poleg vse svoje prekanjenosti tudi še poln piskere političnega medu s seboj prinesel, s katerim bo Kalnokyju grenka zdravila poslajšati skušal. Naj mu ne veruje, temveč naj Avstrije bodočnost in njene koristi v očeh obdrži. Bismark ni bil nikdar Avstriji pravi prijatelj in nikdar ne bode! Carinska zveza, ktero nam hoče vsiliti, ni družega nego limance, na ktere si Avstrijo vjeti želi.

Vnanje države.

Kakor se dandanes vbojim Slovanom po Macedoniji godi, to že ni več človeško, pa tudi živinsko ne, to je že peklenško trpljenje in vendar se izobrazena in človekoljubna Evropa prav nič ne zmeni za-nje. Nihče ne more tajiti, da bi Evropi obupen položaj Macedonskih trpinov ne bil znan, kajti vsi pravicoljubni časniki pisali so o njem in še pišejo, ter po pomoči vpijejo. Evropa, ta olikana Evropa se pa niti ne zmeni ne za tak klic. Ušesa si maši, da bi ne slišala obupnega kričanja, ki se iz tožne zemlje Macedonske dviguje kviško, ter v nebo za maševanje kliče. Zakaj človekoljubna Evropa tako postopa, zakaj si maši ušesa? Zato, ker so trpini Slovani — pravi Izraelci v Egiptovski sužnosti, kateri naj se le zatirajo. Čem manj jih bo, tembolje bo za sprideno Evropo in njene Nemce! O naj bi bil zatiran narod po Macedoniji nemške ali recimo zidovske krvi; naj bi bili Madjari tisti, krere kar trumoma v verige zakovane iz dežele vlačijo, Evropa bi bila že zdavnej vsa srdita kviško planila, bi bila že zdavnej za meč prijala in no vso moč z njim vsekala, da bi bili h kratki dve glavi odleteli, Grška in Turška! Tako pa? E — kaj bo Slovan? Kdo se bo le zanj pehal? Po vsi pravici moramo tukaj vprašati iz političnega stališča: „Ali je tako postopanje gledé ohranjenja evropejskega miru, čegar zibel sicer v sencí desetih milijonov bajonetov stoji, modro? I — menda ne! Vse drugo prej, le to ne. Macedonci bodo trpeli, dokler bodo mogli. Kedar pa njihove bolečine vrhunec dosežejo, da se jim bo smrt na bojišči ravno toliko vredna zdela, in še stokrat več kakor sedanje revno življenje, tedaj dvignili se bodo po celi deželi in to morda ne le po Macedoniji, temveč ves Balkan zna se vneti! kdo bo zakrivil grozovit požar? Evropa sama in nihče drugi, ktera sedaj malomarno gleda kruto postopanje divjih Turkov in zvutih Grkov kristjane morečih. Ena obeh držav, če ne obe, prisiljena bo prijati tedaj za puško, ali Avstrija ali Rusija in se na stražo vstopiti, da se plamen upora ne bo širil po Evropi dalje. Vsaka pa bo zahtevala odškodnino in to Avstrija Solun, Rusija Carigrad. Mar li se pa bode prvi ali drugi dotični vladi mirno prepustil? Teško; veliko laglje se pa zna ogenj po celi Evropi vneti.

Angleški konservativni časniki si vstrajno prizadevajo svet prepričati, da sedanja angleška vlada nima namena povračati se k Beaconsfieldovi Rusom sovražni politiki. Bi že bilo, če bi se dejanja Salisburyjevega ministerstva vjemala z njegovimi lepimi besedami; žal, da si je pa ravno to dvoje v sličnem položaji nasprotno. Salisburyjevo ministerstvo je vse tiste možé v službo poklicalo, ktere je bil Gladstone iz službe odpustil, ker so

1546), l. 1547 Ivan Lenković, l. 1557 Franjo Ungnad, l. 1570 grof Jošt Josip Turn, l. 1575 Krištof Brem, poročnik, l. 1578 Ivan Auersperg, podpolkovnik na hrvaški Krajini in kapetan Uskokov, l. 1579 Vuk Eng. Auersperg, l. 1583 Ivan Daja Vuković, l. 1587 grof Peter Erdödi (slobodni gospod Okiča in Cesargrada, kapetan Uskokov in konjanikov v Karlovcu), l. 1597 Krištof Obričan, okoli l. 1600 Nikolaj Gregorianec (1604 Radula Vuković Doja, vicekapetan), l. 1615 baron Ernest Paradeiser († 1621 vicekapetan Juri Vivo), l. 1628 Peter Erdödi mlaji, l. 1632 baron Rudolf Paradeiser, (1636 Franjo Delišimunović, vicekapetan), 1648—1660 grof Peter Zrinski, general lahkih konjikov in veliki kapetan Žumberka, Slunja in Velemeriča, l. 1656 Juri grof Frankopan Tržaški † 1661 (l. 1656 Juri Szyly, vicekapetaneus Valachorum Sichelburg), l. 1665—1687 Ivan Ernest grof Paradeiser (l. 1686 Peter Hranilović, poročnik, Janko Budački, zastavnik), l. 1701 Ivan Vilhelm baron Kušlan, general in kapetan Žumberka, l. 1713 baron Posarelli, l. 1716 Maks Ernest baron Taufenbach, l. 1733—1740 grof Benvenuto Petazzi.

(Dalje prih.)

bili ravno Rusiji preveč sovražni. Med temi je v prvi vrsti angleški admiral v turški službi Hobart paša, ki je znan zaradi svojega velicega sovraštva do Rusov. Te ga bodo zopet v državno službo vzeli. Dalje bodo premenili svojega zastopnika v Carigradu. Dosedanjega bodo poslali kam drugam, v Carigrad pride pa ravno tisti Sir Layard, ki je največ k temu pripomogel, da se je začela rusko-turška vojska leta 1877/78. Ravno prav, sedaj ima zopet priložnost še jedno tako za popolno oslobodjenje Bolgarov po istočni Rumeliji in po Macedoniji pričeti, kar se bo možu prej ko ne tudi posrežilo, kajti prav nič ni verjetno, da bi bil svoje mišljenje spremenil in sovraštvo nasproti Rusom opustil.

Na **Ruskem** so se zopet pričeli židovski izgredi v Kijevski okolici. V Chabun je nek židovsk mesar neko kristjanko, ki je pri njem meso kupovala in sta se pri tem nekoliko sprla, zaradi prepira tako pretepel in na ulico vrgel, da je ženska zvečer umrla. Sin njen, delavec v ondašnji tovarni za sukno je vse svoje prijatelje našuntal, da so vzeli, kar je ravno kdo v roke dobil in so se dvignili nad židovska stanovanja, kjer razbili, kar jim je pod roke prišlo. Ko so bili z razbijanjem gotovi, prišli so za postelje in so vse na ulice znosili. Gosposka si ni vedela druge pomoči, kakor da je v Kijev po vjake brzojavila.

Egipt ne bo še kmalo lepše zarje gledal. General Wolseley vsaj je teh misli, da Angležem še mnogo let ne bo mogoče Egipta zapustiti, kajti sedaj-le se bliža čas, ko bo jel Mahdi vanj siliti. To bo pa Angležem silno veliko posla dalo, kajti general Wolseley je teh misli, da je Angleška nima te moči, ki bi bila vstani Mahdija zadržavati, kedar bo državno mejo iz Sudana v Egipt prekoračil. Tudi za Chartum, pravi Wolseley, se bodo še enkrat sprijeli; če se bodo na jesen na pot dvignili, ima on upanje, da bodo zmagali. Glej jih dedeev! Kaj pa so minulo jesen oprezovali po puščavi, kakor svoje dni Izraelci? Kaj jim je bilo treba nevspešnega cincanja iz jedne strani na drugo. Gordon je pa med tem hrepeneč pomoči pričakoval. Lansko leto bil je čas za to! Ali se morda nadjajo, da jim bo prihodnja jesen zmagala sama od sebe z nebes cepnila, kakor zrela figa raz drevesa? Mahdijeva moč bo, kedar in če se bo on celó v Egipt upal, od leta do leta jačja. Res je, da so se mu sedaj Sudanci nekaj vstavljati jeli, toda Mahdi jih bo že znal na to pripraviti, da bodo zopet za njim drli. Ker se toraj Wolseley za trdno nadja, da pojdejo Angleži še po eno blamažo pred Chartom, odsvetoval je tudi jako odločno, da bi se Dongola iz rok spustila.

Izvirni dopisi.

Iz Vipavske doline, 9. julija. (Tudi petdesetletnica, pa redka.) Kakor je „Slovenec“ nekoliko namignil, smo obhajali pretekli torek 7. t. m. lepo, pa jako redko slovesnost, namreč petdesetletnega bivanja in pastirovanja prečast. gosp. Jožefa Nakusa na Planini.

Sešlo se je bilo 15 duhovnikov, med temi dva dekana, namreč domači Vipavski, prečast. gospod Erjavec in Postojniški, prečast. gosp. Hofstetar, ki je nekdanji tudi nekaj let v naši dolini bival — na Vrhpolji. Enoindesetletni starček, pa še krepek, da bi mu jih komaj 70 let prisodili, je v resnici danes svoj častni dan obhajal. Najprej, kar se tako vé, bila je v zahvalo sv. maša, ktero je starček prav krepko pel. Slovesni govor je imel prečast. gosp. dekan M. Erjavec, v katerem je povdarjal redki prigodek, zakaj se veselimo in zasluge jubilarja. In res, te niso male. Kar najprej duhovne tiče, je g. jubilar skoraj da vse farane sam krstil, sam podučeval ter pripravljal za sprejem vseh zakramentov ter tudi vse poročal. Na uni svet spremljal in pripravljal je malo manj kot dva roda. Imel je g. jubilar le dve službi; nekako blizo 7 let v Cirknici kot duhovni pomočnik, od leta 1835 pa kot Planinski duhovni pastir. Zato je tudi g. govornik lahko zaklical: „Veseliti se smemo, ker ta prigodek je edini na Kranjskem, znabiti v Avstriji in še kje.“ Tudi to je redko, da bi duhovni pastir na deželi le dve službi imel.

Po duhovnem opravilu v cerkvi častitalo je g. jubilantu vse od starega do mladega. Najpred stopil je pred preč. starčeka, svojega nekdanjega tovariša, preč. gosp. dekan Hofstetar, ter mu poklonil lepo diplomo okrajnega šolskega sveta v Postojni. Potem častita duhovščina Vipavska, ter sploh vsa tu zbrana. Nastopil je potem srenjski odbor ter mu poklonil prelepo diplomo častnega srenjčana z okvirjem. Zahvaljeval se mu je najpred za duhovne že zgoraj omenjene dobrote, potem tudi za druge, n. pr. za zvonove, ki so večinoma njegovo delo itd., saj je skoraj vsa cerkev prenovljena.

Enako je mnogo (pred nekaj časom vse) storil za poduk otrok v šoli. Stopila je potem pred g. jubilanta šolska mladina z g. učiteljem na čelu ter mu zapela lepo nalašč za to zloženo pesnico. Najlepše pride pa sedaj. Otroci so se hotli namreč svojemu duhovnemu vodniku in učeniku ne le ustnemu, ampak tudi dejansko zahvaliti. Kako neki, bo si znabiti kdo mislil? Le počakajte: „Ljubezen je iznajdljiva.“ Neki fantek je prinesel zajčeka ter ga s primernim ogovorom g. očetu izročil. Drugi je prinesel golobčeka ter ravno tako naredil; tretji petelinčeka, ter tega čuječnost g. očetu čuječnosti prilikoval itd. Potem nastopijo deklice šolske ter mu darujejo cvetlice posamezne ali v šopkih. Ena prinese rudečo ter hvali župnikovo požrtvovalnost, druga njegovo ljubezen do čede, tretja ponižnost itd. Resnično, bil je to prizor, ki ga še nisem videl ter ga tudi ne morem dalje popisovati — marsikteremu so solze v oči stopile.

Konečno so starčeka razveselili tudi Vipavski pevci s svojim kapelnikom, organistom Pogačnikom z jako lepo častitko.

Da smo bili pri obedu vsi židane, pa poštene volje, lahko verjamete. Vrstila se je napitnica za napitnico na jubilara, papeža in cesarja itd., kaj bom dalje pravil, saj to je že vsakdanje. A slovesnost na Planini 7. julija 1885 ni bila vsakdanja, bila je redka, častitljiva in prisrčna. Bog nam ohrani prečast. g. jubilanta še mnogo mnogo let, et tunc — vivat in aeternum!

Vrh Skalnice, 8. julija. (Obhajanje tisočletnice sv. Metoda.) Menda ni še nikdar prejel „Slovenec“ dopisa pod omenjenim krajnim imenom, akoravno je ta kraj daleč na okoli znan pod imenom sv. Gora. Pod slednjim imenom se imenuje od l. 1539 vrhunec iste gore Skalnice, kjer se je 6. jun. istega leta, kakor je po strogi preiskavi svetne in cerkvene oblasti stalno dokazano, prikazala nebeska kraljica z detetom Jezuskom v naročju neki pobožni pastarici Uršuli Ferligojki iz bližnje duhovnije Grgarjev, rekši njej: „Povej ljudstvu, na mi sezida tukaj hišo in me prosi milosti.“ Tako si je izvolil Stvarnik vesoljstva na tem strmem hribu, visokem 684 metrov nad morskovo površino, ter je vstanovil tu vzvišeni in obširni hram*, ki služi v kljub raznim nezgodom časa, že nad 300 let kot izvoljena stolnica sveti Božji porodnici. Odtihmal se tu spolnujejo besede prerokove (Izaija II. 2.): „In . . . vstanovljen bo hrib Gospodove hiše vrh hribov, in se bo povzdignil čez griče in vréti bodo k njemu vsi narodi.“ In akoravno je bilo to svetišče s samostanom vred sezidano po neznanem dolgoletnem trudu in z velikanskimi stroški vernega ljudstva, porušeno in prav po vandalsko razdžano l. 1786, je bilo ono po smrti cesarja Jožefa na prošnjo vsega vernega, na razvalinah žalujočega ljudstva zopet s prostovoljnimi zbirkami sezidano in obnovljeno leta 1793, tako, da pričajo zopet s ponosom prazno prizadevanje sovražnikov tega svetišča besede stoječe pod kipom nebeske Kraljice nad velikimi durmi: „Jaz stojim zopet na hribu, kakor popred.“ (V. Mojz. X. 10.)

Da pa ne bode uvod h kratkemu opisu tisočletnice predolg, naj preidem k slovesnemu praznovanju tisočletnice. Povod k temu je dal praznik sv. R. T., ob katerem prihajajo vsi vikariji Solkanke fare (9) k procesiji omenjenega praznika, ki je bil letos 4. junija. Pri kosilu sproži eden pričujočih srečno misel, kaj ko bi tudi Solkanska fara s podredjenimi vikarijati (skupaj blizo 10.000 duš) slovesno praznovala tisočletnico smrti sv. Metoda in to tim ložje, ker imamo blizo tako slovečo božjo pot sv. Goro, ktero naše verno ljudstvo že tako rado obiskuje. Vsi pričujoči ravno tako goreči duhovniki kakor iskreni narodnjaki temu radostno pritrdijo, ter naprosijo č. g. župnika, da zadobi od prevzvišenega nadvladike dotično dovoljenje, kar se je tudi zgodilo. Njih prevzvišenost so s prav zadovoljnim srcem privoliti, da naj se verno ljudstvo vdeleži procesije na sv. Goro iz vsih (9) vikarijatov Solkanske fare in komur drago tudi iz bližnje okolice.

Slavnostna pridiga se je izročila znanemu slovečemu pridigarju in pisatelju knjige: Zgodovina sv. Gore, (1883) č. g. A. Červu, mašniku pri tem svetišču. In zares boljsega in bolj originalnega pridigarja bilo bi težko dobiti.

Tako pride zaželjeni dan 5. t. m., ko se je imelo svetu pokazati, da tudi ob najsrajni jugo-

* Iz samega rezanega kamnja sezidano svetišče daje prostora dovolj najmanj 8000 romarjem. Bolj obširno opisana je zgodovina tega svetišča v novi (1883) knjigi. Pis.

zahodni meji Slovanstva vemo slaviti neprecenljive zasluge nerazdružljivih bratov in slovanskih aposteljnov sv. Cirila in Metoda za veseljno Slovanstvo. Točno ob 4. uri zjutraj se vzdigne iz stare Solkanske farne cerkve ob prijaznem vremenu krasna procesija z župnikom in dvema vikarijama, Podsabotinskem in Kronberskem, na čelu. Lepo je bilo gledati po vijajoči se navkreber cesti pobožno peva-joče in moleče ljudstvo, navdihnjeno za božjo in Marijino slavo in ta dan še posebno za povišanje časti naših slovanskih aposteljnov. Na Prevalih, kjer pelje ena cesta na desno v ces. Trnovski gojzd, srednja skoz Grgar v Čepovan, in na levo pa se vzdiguje tretja še dalje bolj strmo gor proti častitem svetišču, se združite še Grgarska in Ravniška procesija z dotičnima dušnima pastirjema na čelu. Krasno so se blesketali križi ob jutranjem solcu; pomnožena sv. vojska se pomiče veselo gor po sv. hribu, kterege ljudstvo še zdaj pod vrhuncem Skalnico imenuje. Obilo ljudstva je prišlo že v soboto zvečer na sv. Goro od bolj oddaljenih krajev, da opravi svojo navadno pobožnost, pri tem z velikimi predpravicami tudi od sedanjega papeža Leona XIII. obdarovanega svetišča. Za to (ob 7. uri prišlo) dolgo procesijo pride h kratki od severja ona iz Batovske, 2 uri oddaljene vikarije, enako s svojim dušnim pastirjem na čelu; s to procesijo se je združilo tudi mnogo drugih vernikov iz Kanalske fare, v kateri cerkvi se je isti dan tudi slovesno praznoval god sv. aposteljnov Cirila in Metoda. Slednjič je prišla s svojim vikarjem na čelu še ena ob 8. uri iz blizo 4 ure oddaljenega vikarijata Trnovega (ki pa spada že pod Šempasko faro), kateri se je pridružil tudi (enako 4 ure oddaljeni) Čepovski vikarij. Tako je bila zbrana sv. vojska ob 8. uri v svetišču; gnječa je bila velika v obširni cerkvi, tako, da je moralo mnogo ljudstva zunaj ostati. Vsega ljudstva je utegnulo biti do 10.000. Duhovni so spovedovali do blizo 1. ure popoldne; obhajanih je bilo nad 600 vernih. (Dalje prih.)

Domače novice.

(Nekaj o šoli.) Na Ljubljanskem c. k. učiteljski ni bilo vse, kakor bi moralo biti. Do tega prepričanja prišel je tudi že c. k. deželni šolski svet, ki je sklenil obrniti se do naučnega ministerstva s prošnjo, da naj se na c. k. učiteljski v Ljubljani razun nemščine in pedagogike vsi drugi predmetje predavajo v slovenščini, kar se do sedaj ni godilo. Tudi za vadnico vložila se bo deželna, da se bo v bodočem šolskem letu v prvem in drugem razredu le slovenski poduk vpeljal in se bo z nemščino še le v tretjem razredu pričelo. To mora tako biti, ker se na tej šoli vadijo bodoči učitelji za svoj poklic, več razredne šole po deželi so pa vse tako uravnane, da se poduk v nemščini še le v tretjem razredu prične. Skrajni čas, da se bo našemu jeziku tudi tukaj pravica pripoznala, ki mu gré. Jako nas to veseli; naj bi se uloga tudi pri ministerstvu ugodno rešila!

(Zrelostno preskušnjo na tukajšnji gimnaziji) je delalo 44 javnih osmošolcev in dva vnanja. Po pismeni je po novi postavi odbitih bilo 7, med ustmeno sta odstopila 2, za 1 leto pal je 1, za dva meseca jih je 9, z odliko 5, drugi so dovršili jo dobro. Vnanja dva sta bila na vrsti še le danes.

(Deželni predsednik) g. baron Winkler odpotoval je včeraj popoldne na Dolenjsko, da se osobno prepriča, o škodi, ki jo je v poslednjem času toča provzročila.

(Slavnostno besedo z bazarom) na korist „Narodnemu domu“, priredita čitalnica Ljubljanska in društvo „Narodni dom“ v spomin sijajnih dni leta 1883 o navzočnosti Njih Veličanstva presvitlega cesarja v prostorih čitalnične restavracije v nedeljo 12. julija 1885 s sodelovanjem c. k. vojaške kapele baron Kuhn št. 17. V spored: 1. Morley — „Fanfare des Cuirassiers“, svira godba. 2. Barbiero — Ouvetura k operi „Perdita“, svira godba. — 3. Slavnostni govor gospoda Terstenjaka. — 4. Komčar — „Olga“, svira godba. — 5. Herold — Ouvetura k operi „Campa“, svira godba. — 6. Tovačovsky — „Na gorah“, poje moški zbor čitalnice. — 7. Strauss — „Noč v Benetkah“, potpourri; svira godba. — 8. Gounod — „Ljubka cvetka“ iz opere „Faust“, svira godba. — 9. F. S. Vilhar — „Mrtva ljubav“. Pesen za tenor s spremljevanjem orkestra; poje g. Ivan Meden. — 10. Rossini — Introdukcija in zbor iz opere „Semiramide“, svira

godba. — 11. Bachó — „Franciska“, svira godba. — 12. Thomas — Introduecija k operi „Hamlet“, svira godba. — 13. Šantelj — „Kranjska dežela“, poje moški zbor čitalnice. — 14. Strauss — „Nagajivka“, svira godba. — 15. Vilhar-Šantelj — „Jamska Ivanka“, svira godba. — 16. Eisenhut — „Moja ljubav“, osmospev: pojó gospodje: Razinger Pribil, Štamear, Pelan, Krulec, Pucihar, Nollin in Paternoster. — 17. Millöcker — „Gasparone“, svira godba. — 18. Putnica. — Začetek ob 8. uri zvečer. — P. n. člani Ljubljanske čitalnice so prosti vstopnine; gostje plačajo 30 kr. za osebo, otroci 15. kr. — Opomba. V „bazaru“ prodajala se bo bogata zaloga raznovrstnih lepih, koristnih in mičnih dobitkov narodne loterije, kateri so ostali ali nezadeti ali bili podarjeni „Narodnemu domu“ za „bazar“ itd. K obilni vdeležbi vabi najljudneje odbor.

(Posvečevanje duhovnikov.) Jutri ob 1/2 8. uri bodo prejeli v stolni cerkvi prvi višji red subdijakona sledeči gospodje: Miha Bulovec, Mat. Erzar, Miha Klemenčič, Marka Pakiž, Alojzij Pehani, Avg. Ščinkovec, Jan. Ambrož, Jos. Kos, Jos. Kramarič, Jan. Kunauer, Ant. Mali, Janez Pavlič.

(Proti-spiritistična predstava) v deželnem gledališču včeraj zvečer je bila prav izborna in je v resnici občudovanja vredna. Več o tem v ponedeljek, ker je danes poslednja predstava.

(Poroka.) Danes se je poročil g. Adolf Hauptmann, tukajšnji tovarnar oljnatih barv, z gospodičino Emilijo Špilarjevo, hčerjo znanega rodoljuba gosp. Ivan Špilarja, posestnika in župana v Št. Petru na Notranjskem.

(O večerjem požaru v Nadgorici) nam je toliko dostaviti, da gospodar Jemec ni bil zavarovan, pač pa Begar.

(Birmovanje.) Iz Ribnice se nam piše: Sprejem mil. knezo-škofa bil je porsod jako slovesen; Ribnica bila je 7. t. m. in Lašiče 8. t. m. zvečer razsvitljena. Otok je bilo v Ribniški dekaniji birmovanih čez 2800, in sicer samo iz Ribnice 939, v Lašičah 805, v Soderazičici nekaj čez 400 in v Loškem potoku čez 700. Originalen je bil slavolok v Soderazičici, sestavljen iz samih rešetnih obodov v spričevanje lesne obrtnije, ki v omenjenem kraju posebno cvetě.

(Strela je ubila) 6. t. m. v Strugah dve ženski. Ko se je popoldne napravljalo k hudemu vremenu, bilo je 5 delavk na polji, ki so zavetja pred dežjem iskale pod nekim hrastom. Tri izmed njih so se pa kmalo zopet umaknile, češ, da tam rado treska. Dve ste pa ostali pod hrastom, v kterege res vdari strela in obe ubije. Bile ste po glavi opaljeni in menda takoj mrtvi.

(Učiteljske službe) razpisane so v sledeših občinah: V Seleah z 450 goldinarji, v Zalilogu, Dupljah, Trsteniku in Besnici po 400 goldinarjev in prosto stanovanje. Prošnje do 30. julija t. l. na e. k. okrajni šolski svet v Kranji.

(Dva „Tiča“) prava kozaka, prijeli so v Logateci Ljubljanski redarji in ju v Ljubljano prigrali, ker sta na sumu, da sta tukaj jednega cunjarja iz Kopra za 100 goldinarjev okradla in pa nekoga kmeta iz Gorenjskega, ki je bil v Ljubljano vole prodal, v Siški za 45 gold. pri igri obrala.

(O Tržaskih lahonskih poštnih uradnikih) došla nam je ravno pred sklepom uradniškega dela že zopet pritožba. Je v Trstu gospodičina, ktera tu pa tam v Ljubljano rekomandirana pisma pošilja. Kedar je le-ta s slovensko adresom na pošto prišla, so se ji vselej oliskani laški e. k. uradniki posmehovati jeli. To se je tako dolgo ponavljalo, dokler je zasmehovanja tudi že gospodičina zadosti imela in je dotičnega laškega uradnika prav dobro oštela, na kar ima sedaj mir.

(Pri velikih pomorskih vajah v Pulji) padel je predvečerjem nek e. k. pomorsčak v morje raz oklopnice „Habsburg“, ko so se vojni parniki ravno v tri divizije uvrstevati. Hitro so spustili čolnice v morje in so ga rešili. Tudi zdravniška pomoč bila je takoj pri rokah. Potegnili so ga na oklopnico „Kaiser Max“. Za ponesrečnika zanimal se je jako sočutno nadvojvoda Albrecht. Vše čez malo časa so mu brzozavili na parnik „Greif“, da se dobro počuti.

Telegrami.

Spljet, 10. julija. Državni poslanec dr. Bulat izvoljen je soglasno za tukajšnega župana.

Madrid, 10. julija. Včeraj zbolelo je na Španskem 1342 bolnikov za kolero, umrlo pa 611. „Gaceta“ potrjuje, da je po desetih pokrajinah od 20. maja pa do 7. julija 28.000 ljudi za kolero zbolelo, 12.350 pa pomrlo. Med temi jih je v Madridu bilo 190 bolnih in 113 mrtvih.

Tujci.

7. julija.

Pri **Maliču**: Frano Siheer, železnični uradnik, iz Monakovega. — Steinharter, zasebnik, iz Monakovega. — Adalbert Welsler, železn. uradnik, z Dunaja. — N. Berner, trg. pot., z Dunaja. — Ignacij Neumann, trg. pot., iz Pečuha. — Nürnberg, zasebnik, iz Trsta. — Josip Gerstel, trg. z lesom, iz Trsta. — Dr. Edvard Seitz, zasebnik, iz Gorice.

Pri **Stonu**: Anton Sušič, e. k. polkovnik v p., iz Celja. — Leop. Globočnik, iz Železnikov. — Jurij Wirtinger, gostilničar, iz Opatije.

Pri **Južnem kolodvoru**: Karl Zinner, trgovec, iz Trsta. — Neville, masinist, iz Vidma n. L. — Ana in Jožefa Dilnik, zasebnici, iz Beljaka. — Franc Dolinar, župnik, iz Trate.

Pri **Avtstrijskemu caru**: Marka Šutej, krošnjar.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

11. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82	gl.	95	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83	„	75	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109	„	10	„
Papirna renta, davka prosta	100	„	05	„
Akocije avstr.-ogerske banke	873	„	—	„
Kreditne akocije	285	„	50	„
London	124	„	60	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleon.	9	„	88	„
Ces. cekini	5	„	89	„
Nemške marke	61	„	15	„

Naznanilo in priporočba.

Podpisana Vanič & Jerman naznanjva slavnemu p. t. občinstvu uljudno, da sva s početkom meseca julija 1885 začela in odprla v svoji lastni hiši (poprej g. Ripšl-ovej) v Celji št. 39 na voglu poštno in graške ulice

svojo štacuno in trgovino
z različnim suknenim, platnenim in tkanim blagom, pertenino in vsake vrste drobnarijo
pod firmo

VANIČ & JERMAN.

Trudila se bova, kolikor je v najnih močeh, da hitro in dobro, pošteno in po ceni ustreževa željam vseh častitih kupovalcev, kateri nama naklonjenost in zaupanje izkažejo.

Zagotavljava, da imava na prodaj čisto novo robo in smeva trditi, da nikdo ne bo šel nezadovoljen iz najne štacune.

Prošiva toraj uljudno za zaupanje, naklonjenost in prav obilno obiskovanje najine trgovine.

V Celji, dne 8. julija 1885.

(2) **Vanič in Jerman.**

Kdor hoče včasih kako uro smešno prebiti, naroči naj se na

„Jurjev koledar“,

kterege bo izdalo

vredništvo „Jurja s pušo“ v Trstu.

Cena mu je 55 kr.

Izšel bo meseca oktobra t. l.

„Jurjev koledar“ obsegel bo razun koledarja obilo šaljivih spisov pripovedk, pravljic vse z ličnimi podobami okinčano. Prerokoval bo Juri, kot pravi prerok vse kar se ima zgoditi, celo vremena bo pogodil. Ugork izrekov, šaljivih pesnic ne bo manjkalo. Denar in pisma naj se pošiljajo

upravištvu „Jurja s pušo“
v Trstu.

(1)

Slomšekovih zbranih spisov

IV. knjiga:

„RAZLIČNO BLAGO“,

ravnokar izdana, dobiva se pri izdajatelju čast. gosp. Mih. Lendovškemu v Makolah (Maxau bei Pötschach) po 1 gl. s poštno vred. Tržna cena po knjigarnah ji je 1 gl. 40 kr. za trdovezan, 1 gl. 30 kr. za broširan iztis. — Obsaga tri oddelke: I. „Solain odgoja“, str. 180; II. Narodna politika in narodo gospodarstvo, str. 183—354; III. Razna tvarina, str. 357—428.

(4)

M. RÖSSMANNOVA

trgovina s steklenino, porcelanom in ogledali

(2)

Ljubljani

prilporeča svojo bogato zalogo **namizne, kavne in čajne posode**, ter raznih družih reči za luksus belih in pisanih. — Posebno velika je zaloga **ogledal** v zlatih okvirjih in brez okvirjev, **zlatih okvirjev** samih, **svetilnic** za petrolej, **bronastih svetilnikov** (lustrov) **posode** za pijačo in za namizje; vse po jako nizkih cenah.

Lekarna Trnkóczy-ja,

zraven rotovža v Ljubljani,

prilporeča in razpošilja s poštnim povzajem

Marijacejske kapljice

za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 4 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravlje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: **manukanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezní na vratci, na jetrih in zoper zlato žilo.** 1 Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozorjamo, da se tiste istiute **Marijacejske kapljice** dobivajo samo v lekarni pri **„Samorogu“** zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri **U. pl. Trnkóczy-ju**. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper **protin** ter **reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žiccih, oteklino, otrpnele ude in kite** itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo **„cvetu zoper trganje po dr. Maliču“** z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu **Trnkóczyju**, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na **protinski bolezní** na nogi silno **trpeli** in razna domača zdravila brezvsepešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hušja prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na **Vaš dr. Maličev protinski cvet** za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila **oprostili mučnih bolečin**. S popolnim prepričanjem priznavam toraj **dr. Maličev protinski cvet** kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezní prilporečam. Vaši blagorodnosti pa izrekam **najprilporečeno zahvalo**, zvssem spoštovanjem vdani

Franc Jug,

(2) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborno zoper **bramore, pljučnico, kožne izpustke** in **bezgavne oteklino**. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva **ožiljavajoče, zapreči pokončanje zob** in odpravi **slab duh** iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne krogljice,

e. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu **pogrešati** in se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri **zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnjenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih**, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas **zmirom frišne dobivajo.**

Naročila s **dežele izvrše se takoj**
v **lekarni Trnkóczy-ja**
zraven rotovža v Ljubljani.